

POSTANOWIENIE

28 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak

na posiedzeniu niejawnym 28 lutego 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa V. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.
przeciwko P. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K.
o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,
na skutek skargi kasacyjnej P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z 16 grudnia 2022 r., V AGa 447/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia pozwanej niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

[SOP]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 27 lipca 2021 r. Sąd Okręgowy w Gliwicach zobowiązał stronę pozwaną P. sp. z o.o. w K. do złożenia oświadczenia woli o przejęciu urządzeń przesyłowych, tj. sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej wybudowanych przez stronę powodową V. sp. z o.o. w G. na nieruchomości stanowiącej działkę nr [...] (która następnie uległa podziałowi na inne działki szczegółowo opisane),

położonej w K. w rejonie ul. [...], za wynagrodzeniem odpowiednio 113 450,21 zł i 74 378,71 zł. W wyniku apelacji pozwanej Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 16 grudnia 2022 r. zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji w ten tylko sposób, że obniżył należne stronie powodowej wynagrodzenie odpowiednio do kwot 110 180,30 zł i 72 724,40 zł.

W skardze kasacyjnej strona pozwana zarzuciła naruszenie: 1) prawa procesowego, tj.: art. 4¹ k.p.c. w zw. z art. 127 § 1 k.p.c., art. 210 § 2 k.p.c., art. 226² § 2 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. przez uznanie, iż zaprzeczenie twierdzeniom powoda w odpowiedzi na pozew stanowi nadużycie prawa procesowego; art. 226² § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. przez uznanie, że w przypadku stwierdzenia nadużycia prawa procesowego przez stronę sąd może uznać za nieistniejące zaprzeczenie twierdzeniom powoda; art. 230 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. przez jego zastosowanie mimo jednoznacznego wypowiedzenia się pozwanej co do twierdzeń powódki dotyczących wartości urządzeń; art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. przez dokonanie własnych ustaleń w sprawie wymagającej wiadomości specjalnych - dotyczących wartości wybudowanych sieci; 2) prawa materialnego, tj. art. 6 k.c. w zw. z art. 49 k.c. i art. 64 k.c. przez uznanie, że na pozwanej spoczywał obowiązek udowodnienia, że przedłożone przez stronę powodową niepodpisane kosztorysy są nieprawidłowe i obciążenie pozwanej negatywnymi skutkami braku takiego dowodu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje

sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, Nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej skarżąca oparła na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W ocenie pozwanej oczywistość skargi kasacyjnej wynika z kwalifikowanego naruszenia prawa procesowego.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por.

postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo).

Skarżąca nie wykazała jednak, że Sąd odwoławczy dopuścił się oczywistego naruszenia wskazanych w skardze przepisów prawa procesowego w znaczeniu wyżej opisanym. Należy podkreślić, na co zwrócił już uwagę Sąd drugiej instancji, że strona pozwana przed wszczęciem procesu otrzymała od powódki dokumentację dotyczącą wykonanej sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, których odbiór był dokonywany z udziałem przedstawicieli pozwanej (k. 32 i n.) wraz ze stosownymi kosztorysami (strona pozwana wnioskuje do powódki o podanie oczekiwanej wartości tych sieci k. 42) i dowodami pokrycia kosztów ich budowy (k. 50 i n.). Strona pozwana uzyskała decyzję zatwierdzającą projekt budowlany i udzielającą pozwolenia na budowę sieci wodno-kanalizacyjnej wraz z przyłączami w ramach zadania inwestycyjnego: Budowa zespołu budynków mieszkalnych jednorodzinnych i wielorodzinnych w rejonie ul. [...] w K. na działce nr [...], [...], [...] (k. 9-10). W odpowiedzi na pozew wskazując, że powódka nie wykazała, że poniosła koszty budowy tych sieci, pozwana zakwestionowała również wskazaną w pozwie wartość tych sieci i stwierdziła, że wartość jest ona zawyżona i powinna być ustalona w oparciu o metodę dochodową. Pozwana oświadczyła także, iż przy założeniu, że powódka wykaże, że poniosła koszty budowy przedmiotowych urządzeń i jest ich właścicielem, jest gotowa zawrzeć umowę, na podstawie której nabędzie te sieci za łączną cenę 90 000 zł (k. 93). Jednak pozwana dysponując dokumentacją kosztorysową przesłaną jej przez powódkę nie przedstawiła skonkretyzowanych zastrzeżeń i własnego wyliczenia (przy zastosowaniu lansowanej ogólnie metody dochodowej) ani też nie wyjaśniła podstaw wyliczenia kwoty 90 000 zł. Strona pozwana jest profesjonalnym uczestnikiem obrotu prawnogospodarczego w zakresie sieci kanalizacyjnych i wodociągowych, a wobec faktu, że w świetle art. 49 k.c. staje się właścicielem tego rodzaju sieci przesyłowych, powinna postępować lojalnie wobec osoby, która poniosła koszty wybudowania takich urządzeń i przedstawiła stosowną dokumentację, którą pozwana mogła zweryfikować. Pozwana spółka nie wskazuje jakie jeszcze były potrzebne jej dokumenty dla ustalenia wartości przedmiotowych urządzeń przesyłowych oraz nie wyjaśniła dlaczego nie jest w stanie przeprowadzić we własnym zakresie weryfikacji

przedłożonych jej przez powódkę dokumentów. Sam brak skonkretyzowania przez profesjonalistę (dysponującym odpowiednim sztabem osobowym i potencjałem materiałowym) zarzutów w stosunku do przedstawionych przez stronę powodową dowodów poniesienia kosztów budowy sieci przesyłowych, nie jest wystarczający do podzielenia tezy, że zachodzi konieczność zasięgnięcia przez sąd *meriti* wiadomości specjalnych oraz, że ciężar dowodu w tym zakresie spoczywa na stronie, która przedłożyła stosowną dokumentację. W takich okolicznościach faktycznych pasywna postawa pozwanej nie może jej premiować w zakresie rozkładu ciężaru dowodu.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., a o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł na podstawie art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., art. 398²¹ k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c., zaś w odniesieniu do odsetek od tych kosztów zgodnie z art. 98 § 1¹ k.p.c. w zw. z art. 19 ust. 1 i art. 31 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 614) oraz przy uwzględnieniu § 2a rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 sierpnia 2014 r. w sprawie określenia brzmienia klauzuli wykonalności (jedn. tekst: Dz. U. z 2021 r., poz. 2324). Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według minimalnej stawki taryfowej (§ 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, jedn. tekst: Dz. U. z 2023 r., poz. 1935).

(E.C.)

(r.g.)

